

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 384/2022-87

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BS spol. s r. o. Building service**, Pezinská 1098, Malacký, IČO 35 933 917, zastúpenej **URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o.**, advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/148/2015 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 188/2020-33 z 13. júla 2020 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/14/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/148/2015 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 188/2020-33 z 13. júla 2020 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/14/2020. Sťažovateľka navrhuje prikázať krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň požaduje finančné zadostučinenie v sume 5 420 eur vo vzťahu k okresnému súdu, v sume 710 eur vo vzťahu ku krajskému súdu, ako aj náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Na základe žaloby zo 17. augusta 2015 je na okresnom súde pod sp. zn. 27Cb/148/2015 vedené konanie o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo a určenie neplatnosti zmluvnej pokuty v sume 88 593,77 eur, v ktorom sťažovateľka vystupuje v pozícii žalobcu. Okresný súd rozsudkom zo 6. júna 2019 žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie.

3. Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 188/2020 z 13. júla 2020, právoplatným 4. augusta 2020 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/148/2015, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov, sťažovateľke vo vzťahu k okresnému súdu priznal finančné zadosťučinenie v sume 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (v časti požadovaného finančného zadosťučinenia prevyšujúceho 500 eur).

4. Z vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že v období od 24. januára 2020 (predloženie veci krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 6. júna 2019) do 26. februára 2021 (spis vrátený z krajského súdu okresnému súdu po rozhodnutí o odvolaní) prebiehalo na krajskom súde pod sp. zn. 3Cob/14/2020 odvolacie konanie. Spis sa od 3. júna 2020 do 28. júla 2020 nenachádzal na krajskom súde z dôvodu potreby vyjadrenia sa okresného súdu k ústavnej sťažnosti vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. III. ÚS 188/2020 a predloženia spisu ústavnému súdu. Krajský súd rozhodol o odvolaní uznesením z 10. februára 2021 tak, že rozsudok okresného súdu zo 6. júna 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uvádza, že krajský súd je vo veci rozhodovania o jej odvolaní absolútne nečinný už vyše 11 mesiacov. Sťažovateľka podala 15. apríla 2020, 24. júla 2020, ako aj 21. decembra 2020 na krajský súd sťažnosť, ktorou namietala zbytočné prietahy v konaní. Odstránenie právnej neistoty sťažovateľky nenastane ani v najbližšej dobe, pretože ani po rozhodnutí krajského súdu nebude napadnuté konanie definitívne ukončené, keďže okresný súd bude mať stále za úlohu vykonať podružnú agendu súvisiacu s rozhodnutím krajského súdu, ako aj rozhodnúť o trovách konania. Právoplatné meritórne rozhodnutie má pre sťažovateľku podstatný význam, pretože zmluvnú pokutu vo výške 88 593,77 eur vyúčtovanú žalovaným nemožno považovať za sumu nepatrné hodnoty. Stav právnej neistoty pretrvávajúci už viac ako 5,5 roka má negatívny dopad na sťažovateľku. Okresný súd a krajský súd konajú zjavne nehospodárne. Sporová vec, v rámci ktorej sa konajúci súd zaoberá otázkou platnosti, resp. neplatnosti hmotnoprávneho právneho úkonu, z hľadiska predmetu tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Sťažovateľka k vzniku zbytočných prietahov nijako neprispela.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

9. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

IV.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu:

10. Vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/148/2015 po právoplatnosti ostatného nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 188/2020 (4. augusta 2020) ústavný súd konštatuje, že pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti je rozhodujúci stav v čase jej podania (22. december 2020). Sťažovateľka podala v poradí druhú ústavnú sťažnosť smerujúcu proti postupu okresného súdu s odstupom necelých 5 mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti ostatného nálezu ústavného súdu, ktorým bolo konštatované porušenie práv sťažovateľky postupom okresnému súdu a okresnému súdu bol uložený príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. V čase podania v poradí druhej ústavnej sťažnosti (22. decembra 2020) vec sťažovateľky nebola v dispozícii okresného súdu, keďže táto sa nachádzala na krajskom súde na účel rozhodnutia o odvolaní od 24. januára 2020. Vzhľadom na skutočnosť, že vec sťažovateľky sa v období od právoplatnosti ostatného nálezu ústavného súdu (4. augusta 2020) do podania sťažnosti (22. decembra 2020) nenachádzala v dispozícii okresného súdu, je zjavne vylúčené, aby sa okresný súd v danom období dopustil zbytočných prietáhov a porušil tak sťažovateľkou označené práva. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu

odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

IV.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu:

11. Vo vzťahu ku skutkovej a právnej zložitosti veci ústavný súd rovnako ako už v ostatnom náleze č. k. III. ÚS 188/2020 konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo a rozhodovanie o určení neplatnosti zmluvnej pokuty. Predmetná činnosť teda spadá pod bežnú rozhodovaciu prax.

12. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní pred krajským súdom, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným prieťahom.

13. Pokiaľ ide o samotný postup krajského súdu, ústavný súd uvádza, že vec sťažovateľky sa na krajskom súde nachádzala od 24. januára 2020 na účel rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu zo 6. júna 2019. Spis v období od 3. júna 2020 do 28. júla 2020 nebol v dispozícii krajského súdu z dôvodu potreby vyjadrenia sa okresného súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľky vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. III. ÚS 188/2020 a predloženia spisu ústavnému súdu. Po podaní v poradí druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľky (ktorá je predmetom tohto predbežného prerokovania) bolo zistené, že krajský súd o odvolaní sťažovateľky rozhodol uznesením z 10. februára 2021 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Krajský súd po jeho rozhodnutí vrátil spis okresnému súdu 26. februára 2021.

14. Ústavný súd konštatuje, že vec sťažovateľky sa v čase podania ústavnej sťažnosti (22. decembra 2020) nachádzala na krajskom súde 9 mesiacov (od 24. januára 2020 do 3. júna 2020 a následne od 28. júla 2020), rozhodovanie krajského súdu o odvolaní sťažovateľky napokon trvalo celkovo 11 mesiacov. Hoci postup krajského súdu nebol optimálny, prieťahy v postupe krajského súdu ani pri zohľadnení povahy veci nedosahujú takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky. Pritom bolo prihliadnuté na celkovú dĺžku konania o žalobe sťažovateľky (žaloba podaná 7. augusta 2015), ako aj na judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietaným postupom krajského súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľkou označených práv, a preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu odmietnutá.

15. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu